

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF PO 201		Naziv predmeta: Kultura govora	
Ciklus: I ciklus	Godina: druga (II)	Semestar: treći (III)	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 75 sedmično: 5 semestralno: 75 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 2 vježbe: 30	
Učesnici u nastavi:		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduvjet za upis:		Odlušana nastava iz predmeta Bosanski, hrvatski i srpski jezik I	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Ciljevi predmeta jesu razumijevanje jezika kao strukture i njegovih osnovnih zakonitosti, posebno na fonetsko-fonološkom, ortografskom i ortoepskom nivou, potpuno usvajanje ortografskih i ortoepskih pravila standardnoga jezika i znanja iz oblasti kulture govora i kulture komunikacije. Naglasak je na govoru kao konkretnoj realizaciji jezika sistema u pismenoj i usmenoj formi, na ortografskim i ortoepskim pravilima, pravilima standardne akcentuacije, osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenoga govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora. Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijega jezičkoga razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece, te važnosti čitanja za govorno-jezički razvoj djece.	
Tematske jedinice:		Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: 1. Jezik, govor i mišljenje; komunikacijski proces 2. Jezička kultura; jezička norma; faze razvoja bosanskoga jezika 3. Funkcije govornih organa i tvorba glasova; glas i fonema; glasovni sistem bosanskoga standardnog jezika 4. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji, govorno-jezički razvoj 5. Govor – pismeni i usmeni; ortografija i ortoepija; osnovna svojstva dobrog govora 6. Ortografska pravila: pisma (latinica i ćirilica), pisanje velikog i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi 7. Ortografska pravila: afrikatski parovi i alternacija IJE/JE/E/I/Ø 8. Prvi parcijalni ispit 9. Ortoepija: pravilna artikulacija i govorne vježbe; akcenatski sistem standardnoga bosanskog jezika 10. Vrednote usmenoga govora; osobine dobrog govora; pragmatička pravila 11. Razvoj komunikacijske kompetencije kroz upotrebu digitalnih alata 12. Izdvojene teme iz leksikologije: polisemija, sinonimija, antonimija, homonimija 13. Frazeološki izrazi i značenje riječi	

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET Kultura govora – Odsjek za predškolski odgoj	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
--	--

	14. Neverbalna komunikacija i neverbalni sistemi znakova 15. Priprema za ispit: prezentacija zadaća
Ishodi učenja:	Znanje: usvajanje znanja iz oblasti ortografije, ortoepije, pravila akcentuacije, o osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenog govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora, teorijska znanja o lingvističkim disciplinama, o razvoju dječijeg govora, te o kulturi govora i kulturi komunikacije općenito. Vještine: Studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine i znanja iz kulture govora potrebne za njihov budući rad u odgojnim ustanovama, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece i znati prepoznati govorne poremećaje. Kompetencije: Nakon položenog ispita studenti će biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, usmeno izražavanje i upućivati ih na pravilan i jasan izgovor glasova i riječi u svakodnevnoj komunikaciji, te na proces razvoja komunikacijske kompetencije kod djece predškolskog uzrasta.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, vježbe (pismenog i usmenog izražavanja), diskusija, istraživački zadaci, seminarski radovi ili referati, posjeta pozorištu ili drugim kulturnim ustanovama.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Referat ili zadaće – 10% 2. Prvi parcijalni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50% Način bodovanja za vanredne studente: 1. Referat ili zadaće: 10% 2. Pismeni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50%
Literatura:	Obavezna: Šipka, Milan (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo (odabrana poglavlja) Palić, Ismail i Omerović, Mirela (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo, Sarajevo Publishing (odabrana poglavlja) Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo Bulić, Refik (2025), <i>Bosanski pravopisni priručnik</i>, Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla Dopunska: Omerović, Mirela i L. Hamzagić Kovačević (2024), <i>Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti</i>, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo Pavličević-Franić, Dunja (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Palić, I., Omerović, M., Selmanagić-Lizde, E. (2023), „Pozdravi i zahvale kao važni govorni činovi u školskom i vanškolskom okruženju“, <i>Fluminensia</i> 35 (2), 481-505. Bulić, Refik (2022), <i>Bosanski pravopis</i>, Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla Bakšić, S. Bulić, H. (2019), <i>Pragmatika</i>, Bookline, Sarajevo Palašić, Nikolina (2020), <i>Pragmalingvistika – lingvistički pravac ili petlja</i>, Hrvatska sveučilišna naklada i Sveučilište u Rieci, Filozofski fakultet, Zagreb

Muratagić-Tuna, Hasnija (2005), *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi – sličnosti i razlike*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo
Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). *Jezik, govor, spoznaja*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada
Čedić, Ibrahim (2013), *Jezički savjetnik*, Institut za jezik, Sarajevo
Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I. (2000), *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica
Halilović, S., Palić, I., Šehović, A. (2010), *Rječnik bosanskoga jezika*, Filozofski fakultet, Sarajevo
Omerović, Mirela (2014), "Dikcija i govor", u: *Zbornik radova 5. Međunarodni naučno-stručni skup 'Kulturni identitet u digitalnom dobu'*, Filozofski fakultet, Zenica
Marković, Ivan (2015), "O grafemu i hrvatskoj abecedi", *Filologija* 65, Zagreb, 77-112.
Samardžija, Marko (1995), *Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika*, Zagreb, Školska knjiga
Šipka, Danko (1998), *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad
Tanović, I. (1999), *Frazeologija bosanskoga jezika*, Sarajevo
Čudina-Obradović, Mira (2008), *Igrom do čitanja: Igre i aktivnosti za razvijanje vještina čitanja*, Školska knjiga, Zagreb